

[Kaj Hansen]

deligt, at den er skrevet af bankfolk. På side 8 fremhæves, at pengeinstitutterne skal være i stand til at opfylde egenkapitalkravet overvejende gennem henlæggelser i stedet for gennem aktieemissioner eller fremskaffelse af garantikapital, suppleret med tegning af ansvarlig indskudskapital. Men så er det da også nødvendigt at se på: hvordan er egenkapitalens forrentning i bankerne? Ja, den lå fra 1967 til 1974 på mellem 14,5 pct. og 24,9 pct. I 1975 steg forrentningen af egenkapitalen til 38,9 pct. Den faldt i 1976 til 3,1 pct. Det er selvfølgelig kursreguleringer, der her spiller ind. Man får et mere nøjagtigt billede af tingene, hvis man ser på egenkapitalens forrentning før kursregulering. Så svinger den meget mindre, og den ligger i hele perioden meget konstant mellem 15 pct. og 23 pct. Når man laver sådan en betænkning, kunne det faktisk være rart at få at vide, hvorfor man i sådan en betænkning ikke et eneste sted forklarer, hvorfor bankkapital skal forrentes med 15-23 pct. Hvilken motivering er der for det? Mens indlånsrenten i øvrigt kan holdes nede på 4-9 pct., alt efter under hvilken form man indskyder penge.

Det er klart, at rentemarginalen i meget høj grad har med pengeinstitutternes profit at gøre. Det kan være interessant i denne forbindelse at foretage en sammenligning mellem banker og sparekasser og så postvæsenet. Så får vi en sammenligning mellem to konkurrenter på området, der begge har meget med penge at gøre. I postvæsenet betaler man 3,5 promille for at sende en postanvisning på 3.000 kr., men bankerne tager 6,38 pct. for at ekspedere penge. Det er de faktiske forhold. Det er givet, at en statslig postgirobank ikke kan arbejde med en rentemarginal på 3,5 promille, men det er helt afgjort, at det kan gøres meget, meget billigere end den profit, som bankerne møder frem med.

Jeg kan ikke forestille mig, at ministeren har hjertet rigtig med i dette forslag. Det ligner slet ikke de bøger om bankkapital og samfundsforhold og sådan noget, som jeg har læst. Jeg synes faktisk, det går i den modsatte retning. Det, vi faktisk har brug for, er en nedsættelse af rentemarginalen til de 4 pct., som kommunisterne tidligere har foreslået.

Grethe Philip (RV):

Den nuværende rentemarginalordning må ses som led i et større lovkompleks, der siger på at begrænse stigningen i indkomster og omkostninger. Den havde ved sin indførelse sin berettigelse, men på længere sigt mener jeg, at ordningen er uholdbar, og det af flere grunde. Den er urimelig pengeinstitutterne imellem, fordi man stadig arbejder med et udgangstidspunkt, hvor rentemarginalen varierede fra pengeinstitut til pengeinstitut. F. eks. har mange af de små sparekasser været relativt meget hårdt ramt af ordningen. Det til forslaget knyttede bilag 2 viser de store variationer i basisperiodens rentemarginal, og bilaget viser også, at bankerne som helhed har været bedre stillet end sparekasserne.

Ordningen har også vist sig at have en række utilsigtede, uheldige bivirkninger. Den har vel f. eks. også et medansvar for, at nogle pengeinstitutter er gået ind i en skarp konkurrence om at få de store indlån, bl. a. fra kommunerne, men også fra erhvervsvirksomheder, fordi en høj indlånsrente på disse lån var med til at gøre det lettere at holde sig inden for rentemarginalen.

Hele problemstillingen om sammenhængen mellem rentemarginal, udlånsloft og konkurrencen om de store indskud bl. a. fra kommunerne, som jeg nævnte før, er et overordentlig kompliceret problem, og der er hverken tid eller lejlighed til at udrede det nærmere her, men jeg tror, vi må gøre os klart, at vi inden alt for længe må gennemføre en dybtgående ændring af rentemarginalloven, eventuelt helt lade den bortfalde.

Regeringens forslag til ændringer i gældende lovgivning er, så vidt jeg kan se, yderst begrænset. Det radikale venstre kan tilslutte sig, at rentemarginalen øges for sparekasserne under hensyn til den nylig indførte skattepligt, der øger deres omkostninger. Vi er også positive over for, at handelsministeren kan fastsætte forskrifter om korrektion af det enkelte pengeinstituts tilladte rentemarginal ved diskontoændringer. Netop her har der jo ligget et overordentlig stort problem i forbindelse med de store indskud i forhold til mulighederne for udlån, men jeg vil gerne have hele dette problem nærmere uddybet under udvalgsarbejdet. Det er jo ret sparsomme bemærkninger, der er knyttet til i forslaget.

I det radikale venstre er vi som sagt positive over for forslaget i den forstand, at vi me-